

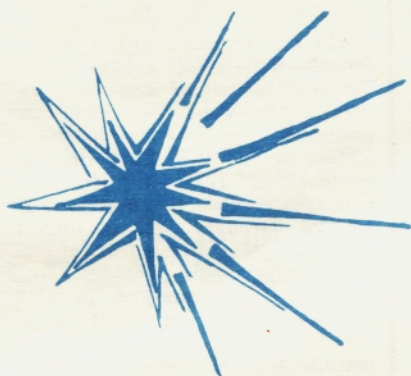
AVATUD KIRI

Nr. 3; 4

1. aastakäik

1989

Ülal, kõrgel taevatelgil
säramas on täheväli.
Hele valgus kirkal helgil
paistab läbi vaikse öö.
Inglid lähenevad taevast,
kuulutavad päästmist vaevast:

«Rahvas vaene, rahvas pime,
kes sa patus hukkumas,
sulle ilmus armuime —
taevas abi läkitas.
Jumal saatis oma Poja,
kes sull' avab Isa koja!»

Sõber, võta Päästja vastu,
kes sind tahab aidata!
Rutates Ta juurde astu
alandliku meelega,
et võiks tõusta taeva valgus,
jõuaks uue elu algus.

Vaimulikke laule, 1988

«Neil päevil sündis, et keiser Augustus andis käsu üles kirjutada kogu maailm... Siis läks ka Joosep Galileast Naatsareti linnast üles Juudamaale Taaveti linna, mida hüütakse Petlemmaks, ühes Maarja, oma kihlatud naisega, kes oli käima peal. Aga nende seal olles sai aeg täis, et Maarja pidi maha saama, ja ta tõi ilmale oma esimese poja ja mähkis ta mähkmetesse ja asetas ta söime, sest neil polnud muud aset majas.

Ja seal paigas oli karjaseid väljal õitsis pidamas valvet öösel oma karja juures. Ja Issanda ingel astus nende ette ja Issanda auhiilgus paistis nende ümber, ja nemed kartsid üliväga. Ja ingel ütles neile: «Ärge karke! Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kõigile rahvale: sest teile on täna Taaveti linnas sündinud Onnistegija, kes on Issand Kristus! Ja see olgu teile tunnuseks; te leiate lapse mähitud ja söimes magavat!»

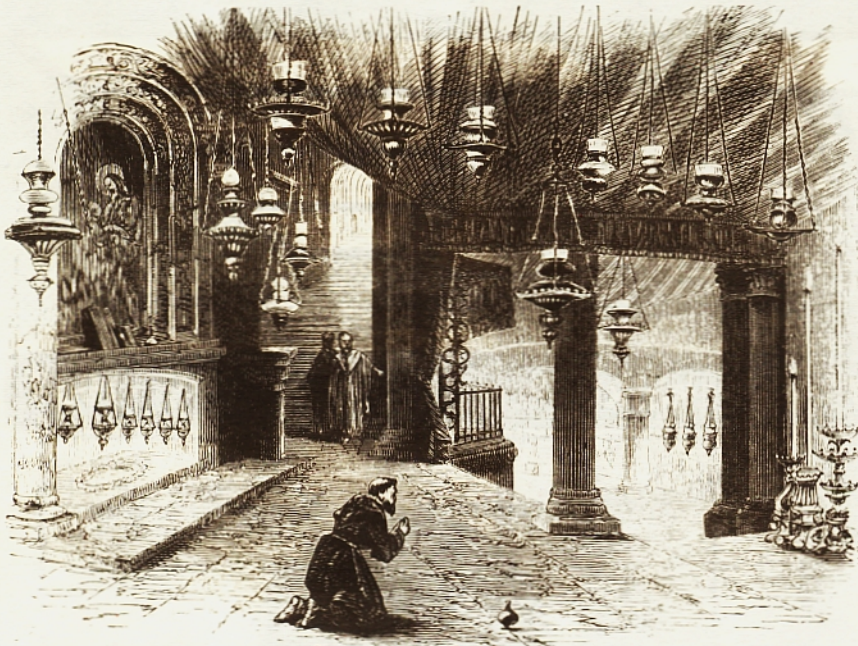
Luuka evangeelium, 2 ptk. 1–14.

Kus ja millal sündis Jeesus?

Jeesus sündis Petlemmas, Juudamaal. Nõnda ütlesid kirjatundjad Heroodesele. Jeesuse arvatavasse sünnikohta on ehitatud kirik, mida külastavad tuhanded palverändurid.

«Võimatu on ilma erutuseta siseneda sünnikirikusse, kus pidevalt põlevad kuusteist lampi, ja näha seal marmorisse asetatud hõbedast tähte, mille ümber on kiri: «Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est» (Siin on neitsist Maarjast Jeesus Kristus sündinud).

Jeesuse sünniaega ei ole kindlaks tehtud, kuna Piiblis puuduvad selle kohta andmed. On küll öeldud, et Ristija Johannese emal Eliisabetil oli «kuues kuu», kui ingel Maarjale Jeesuse sündi kuulutas (Lk. 1,36). Johannese sünniaja kohta aga puuduvad samuti andmed.

Esimised sajandid olid kristlastele rasked tagakiusamise ajad ja Jeesuse sünniaega ei tähistatud. Et paganatele kristlikku usku astumist kergemaks teha, võeti nende pühad kristlikku religiooni. 25. detsembrist olid paganarahvad talvise pööripäevana tähistanud, sest siis hakkas «võitmatu päike» jälle kõrgelt käima.

See päev võeti kristlikku kirikusse Jeesuse sünnipäevana kasutusele 354. aastal. Jeesusele mõtlemiseks on head kõik päevad. Kuid Jumal ootab siis ka meie südame täielikku pühendamist Temale.

V. VIIRSALU

Alguses... Jumal

1. Mo. 1,1

Nende sõnadega algab Piibel. Kõigel inimlikul on algus. Ainuüksi Jumalal pole ei algust ega lõppu. Pühakirja avasõnad teevad range vahe kõige inimliku, ajaliku ja lõpliku ning kõige jumaliku, igavese ja lõpmatuse vahel. Meie inimlikku piiratusi meelde tuletades osutavad need sõnad Jumalale, kes on alati üks ja seesama ja kelle aastail pole lõppu.

«Sina, Issand, panid maale aluse ja taevad on su käte tööd! Need hävivad, aga sina püsid; nad kõik kuluvad nagu kuub ja sa rullid nad kokku nagu mantli, nagu kuue, ja nad muudetakse; aga sina oled seesama ja sinu aastad ei lõpe!» He. 1,10.

«Enne kui mäed sündisid ja kui maa ja maailm loodi, oled sina, Jumal, igavesest igavesti» L. 90,2.

Meie piiratud mõistus ei suuda Jumalale mõtlemata «algust» kujutleda, sest Jumal ongi algus.

«Ta on algus» (Kl. 1,18), ütleb Paulus. Johannese evangeelium Uues Testamendis algab sama sõnaga, millega algab Vana Testament — «Alguses...» (Jh. 1,1) ja lisab: «Ilma temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud. Temas oli elu» Jh. 1,3,4. Kui apostel Paulus külastas kultuurikeskust Ateenat, astus ta julgelt vastu tolleageelse filosoofilis-religioosse maailmakaemusele, öeldes: «Jumal, kes on teinud maailma ja kõik, mis seal sees, tema, kes on taeva ja maa Issand, ei ela templis, mis on kätega tehtud; teda ei teenita ka mitte inimeste kätega otsekui oleks temal midagi vaja; tema annab ise kõigile elu ja õhu ja kõik» Ap. 17,24,25.

Ainult pattu armastav inimene võib eitavalt suhtuda kõige Loojasse: «Jõle ütleb oma südames: Jumalat ei ole!» L. 14,1.

Seevastu Jumalat tundma õppides leiavad lahenduse kõik probleemid.

Pühad mõtisklused

Taevalaotus on alati inimeste tähelepanu köitnud. Suur avarus... müstilised valguskehad... Seal tuleb vihm, seal müristab äike. Kord on ta sügavsinine, siis jälle süngelt hall.

Taevas on igatsuse sümbol. Tõepoolest, kui vaadata öisesse, tähtedega ülekülvatud taevasse, tärkab hinges mingi sõnulehetamatu igatsus. Kusagil peab asuma parem maailm, kus kõik on kaunis ja meeldiv nagu muinasjutus. Kui oleks võimalik siit ära lennata ja jääda igavesti sinna, kus täituvad kõik hingeigatsused! Pole võimalik, et igal universumi saarel oleks elu nii kurb kui siin.

Tõesti on olemas parem maailm — veel võrratult ilusam ja aulisem, kui suudame ette kujutada. See on Jeesuse Kodu, see on Tema «isamaja». Viibinud isiklikult kahe tuhande aasta

est meie planeedil, jättis Ta lahku-des töötuse: «Minu Isa majas on palju eluasemeid. Kui see nii ei oleks, kas ma oleksin teile öelnud: ma lähen teile aset valmistama? Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid enese juurde, et teiegi oleksite, kus mina olen.» Jh. 14, 2,3. Näete, meie igatsusel on kindel alus — Jeesuse töötus. Ta on töötanud meile koha valmistada oma Isa majas, mida meie nimetame taevaks. Tekib aga kohe küsimus, mille eest see koht meile antakse? Mida head on inimesed Jeesusele teinud? Kas nad osutasid Jeesusele Tema maa peal olles mingi erilise teene? Kas Jeesus nägi, et inimesed väärivad paremat maailma?

Nendele küsimustele ei saa jaatavalt vastata. Pigem peaksime oma mustade tegude pärast häbenema. Ei,

Jeesus ei tulnud sellele planeedile inimesega tutvuma. Inimest tundis Ta juba alates loomisest. Ta tuli inimest päästma. Armastav süda ei võinud oma loodolevusi näha patumilkas siplemas. Ilma tulevikuta, ilma lootuseta. Vaatamata inimese süüdivusele võttis Jeesus oma isamajas ette teekonna sellele mässavale planeedile. Siin aga võtsid inimesed Ta kinni ja tapsid. Kogu universumi elanikud olid vapustatud inimese alatust käitumisest. Ometi esineb ülestõusnud ja taevaläinud Jeesus oma Isa ees palvega: «Isa, võta minu surm asendussurmaks kõikide nende eest, kes igatsevad ära sellelt kohutavalt planeedilt! Võta vastu need, kes on lahti öelnud kurjadest tegudest ja omaks võtnud taevariigi põhimõtte! Ma lubasin neile järele minna. Nad loodavad minule. Võtame nad vastu oma armastuseriiki!»

Mis te arvate, kas Jumal-Isa on sellega nõus? Kindlasti on, sest Jumal on Armastus.

PAULINE ABE

Millisena tohiksime Jumalat kujutada? Igatahes mitte paljasjalgsel haabernega vanainimesena. Jumal on võrraidamatu. «Kellega te siis võrdlete mind ja kelle sarnane ma olen?» Js. 40,25.

Roomlaste poole pöördudes selgitab Paulus: «Sellepärast et see, mida teatakse Jumalast, on avalik nende sees; sest Jumal on seda neile avaldanud. Sest tema nähtamatut olu, nii tema igavest väge kui jumalikkust olemist, nähakse, kui neid pannakse tähele tema tegudest maailma loomisest alates, nii et nad ei saa vabaneda, sellepärast, et nad Jumalal tundes ei ole teda kui Jumalat austanud ega tänanud, vaid oma mõtlemistes saanud tähiheks ja nende mõistmatu süda on läinud pimedaks... ja on kadumatu Jumala au vahetanud kaduva inimese ja lindude ja neljajalgsete ja roomajate sarnase kuju vastu» Ro. 1,19–23.

Jumalamees nimetab aga ka Jumalasse eitava suhtumise põhjuse — «südamehimud» s. 24.

On ju üldteada, milleni amoraalsus roomlasi viis. Ometi ei kahelnud antiikühiskonnas keegi Jumala olemasolust. Juba tuntud rooma riigitegelane, kõnemees ja kirjanik Cicero ütles, et ta kahtleb nende terves mõistuses, kes Jumalat eitavad.

Jumalat usuti ka keskajal. Ehitati taeva poole sirutuvate tornidega templeid, luuletati müstilise sisuga värse ja loodi Piibli teemadel surematuid maale.

Reformatsiooniaeg oli samuti sügava religioossuse epohh. Ainult sellega võib seletada, miks Lutheri ja Calvini ideede seemned langesid nii viljakandvale pinnasele.

Isegi jesuiitide ordu loomist ei saa millegi muuga seletada kui religioossuse motiividega.

Valgustusajastu mõistusekultus lõi küll sügavaid pragusid kristluse müüridesse, kuid Jumala eitamisest ei olnud sel ajal juttugi.

Ka ratsionalismi preester Voltaire ütles: «Kui Jumalat ei oleks, siis tuleks ta välja mõelda. Kuid ta on olemas! Kogu loodus räägib sellest.»

Samal sajandil kirjutas Johann Sebastian Bach oma kuulsat «Matteuse passiooni» ja Händel oratooriumi «Messias».

Alles 19–20. sajandil hakkas levi-ma tänapäeva ateism. Kuid siiski pöördutakse Jumala poole. «...nüüd ta kuulutab kõigile inimestele kõigis paigus, et nad peavad meelt parandama» Ap. 17,30.

Milline on sinu suhtumine Jumalasse, kes on loonud ka sinu jaoks nii kauni maailma ja kes andis oma Poja Jeesuse Kristuse sinu lunastamiseks?

V. NOGINOVSKI

Kas uskuda pimesi?

Eesti Raadio 1989. a. 25. augusti vestlussarjas esitati uskumise ja teadmise kohta vastandlikke mõtteid. Kirikuisa Augustinuse põhimõte oli: «Ma usun selleks, et mõista.» Keskaaja filosoof ja teoloog Abelard aga lähtus printsipist: «enne mõista, siis uskuda». Kristluse seisukohast on Augustinuse seisukoht õigem, sest ilma uskumata ei ole võimalik asju mõista.

Maailma tekke seletuse otsingul komistavad materialistlikult mõtlevad teadlased sama postulaadi taha. Nad keelduvad uskumast, et Jumal on kuue päevaga maailma loonud. Nende mõistus pörkab usu vastu. Neile tundub absurdne, et olematusest võiks tekkida olemasolev. Apostel Paulus aga mõistis, kui suur tähtsus on usul selle küsimuse mõistmiseks. Ta ütleb: «Usu läbi mõistame meie, et maailm Jumala Sõna läbi on tehtud, et see, mis on nähtav, on saanud sellest, mis ei ole nähtav» (He. 11,3). Et maailma loomist mõista, on meil vaja usku. Mitte ükski teadlaste poolt esitatud maailma tekke hüpotees ei ole tõestatav.

Jumal ei nõua, et inimene peaks Tema Sõna pimesi uskuma. Piibel sisaldab endas ka seletusi ja tõendeid, mis aitavad teda mõista. Lisaks suunab Jumala Vaim igat siirast inimest õigema arusaamise poole. Dr. M. Luther eelistab uskumise ja teadmise küsimuses Piiblit. Ja sealgi on ta lahenduse pannud ühte lühikesse aksiomi: «Kirja seletatakse Kirjaga!» Kõik põhiline, mis inimesele usu aluseks tarvis, on Jumala Sõnas antud.

Kui õpilane ei omasta algõpetust, pole talle võimalik anda kõrgharidust. Kui inimene keeldub vastu võtmast ja uskumast Pühakirja elementaarseid juhatusi, mis on talle mõistetavad: õiglus, halastus ja ustavus (Mt. 23,23), siis ei saa talle anda ka arusaamist ülejäänud tõdedest.

Peatuksime hetkeks sõnal «usk». Luterliku Kiriku usutunnistuse teine lause kõlab: «Mina usun Jeesusesse Kristusesse, Jumala Ainusündinud

Pojasse, meie Issandasse, kes on saanud Pühast Vaimust, ilmale toodud neitsist Maarjast, kannatanud Pontius Pilaatuse all, ristilöödud, surnud, maha maetud, läinud hauda, kolmandal päeval jälle üles tõusnud surnuist, üles läinud taeva, istub Jumala, oma Kõigevägevama Isa paremal käel, sealt tuleb Tema kohut mõistma elavate ja surnute peale!»

Kõik selle usutunnistuse punktid põhinevad Jumala Sõnal ja on seega tõde, mida tuleb usus vastu võtta. Selle lause esimene osa on ajalooline, mõõdunud etapp Kristuse elus: Tema maine elu, kannatused, surm, mahamatmine, ülestõusmine, taevanimine. Neid võib vaadelda juba kui olnut. Kuid lause viimases lõigus on tõsine kuulutus: «Jeesus Kristus tuleb tagasi kohut pidama ilmamaa üle!» Kui ajalugu on kinnitanud usutunnistuse esimest osa, siis tuleb usus vastu võtta ka teine osa: Jeesus Kristus tuleb tagasi. «Vaata, Issand tuleb mitme tuhande pühaga kohut pidama kõikide jumalakartmatute tegude üle» (Ju. 14,15).

Meie ei tarvitse uskuda pimesi. Mitmed väljamõeldud hüpoteesid kristlaste usu vaidlustamiseks ei veena meid. Meie usk toetub aegade katsumustes püsima jäänud Jumala Sõnale.

R. VOOKALJU

* Palvenädal 9.—16. detsembrini.

* Järgmisel leheküljel on pisut ebatavaline 1990. aasta kalender. Eesti Vabariigi päevil oli nädala esimeseks päevaks pühapäev ja seitsmendaks laupäev. Sellises järjekorras on nädalapäevad esitatud ka Piiblis.

* Lastele laupäeva hommikuti kell 10 Piibli jutustuste esitamine flanellograafi abil autobussijaama vastas asuva kiriku ruumes.

* Samas toimuvad jumalateenistused

laupäeval kell 10 ja 16, pühapäeval kell 16.

Info

Tulge minu juurde kõik, kes
olete vaevatud ja koormatud ja mina
annan Teile hingamisel!

Matt. 11. 28

VAEVA TUNUD KIIRI

1990

1 JAANUAR						
P	E	T	K	N	R	L
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

2 VEEBUIAR						
P	E	T	K	N	R	L
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

3 MÄRIS						
P	E	T	K	N	R	L
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

4 APRILL						
P	E	T	K	N	R	L
	1	2	3	4	5	6
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

5 MAI						
P	E	T	K	N	R	L
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

6 JUUNI						
P	E	T	K	N	R	L
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

7 JUULI						
P	E	T	K	N	R	L
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

8 AUGUST						
P	E	T	K	N	R	L
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

9 SEPTEMBER						
P	E	T	K	N	R	L
30					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

10 OKTOOBER						
P	E	T	K	N	R	L
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

11 NOVEMBER						
P	E	T	K	N	R	L
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

12 DEITSEMBER						
P	E	T	K	N	R	L
	30	31				1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

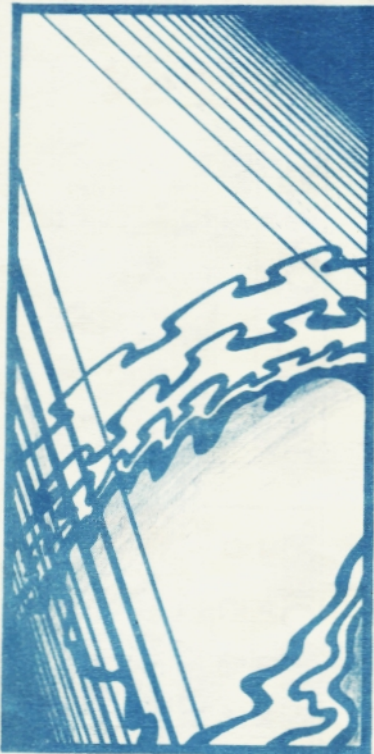

Noortele ja lastele

Alguses lõi Jumal taeva ja maa

I. Mo. 1,1.

Oli pime, väga pime.

Ei olnud näha linde, ei olnud lilli, ei päikest, ei kuud, ei tähti.

Ei olnud väikesi tüdrukuid ega poisse, ei isasid ega emasid. Oli ainult pimedus ja tühjus.

Taevane Isa tahtis kaunist ja säravat maailma.

Ta soovis poisse ja tüdrukuid.

Ta soovis isasid ja emasid.

Taevane Isa soovis linde ja lilli.

Ta tahtis anda kõigile väga ilusa maailma. Ja Jumal ütles: «Tule, kaunis valgus!» Sellel hetkel tuli valgus ja pimedus läks ära.

Pimedus on öö jaoks.

Valgus on päeva jaoks.

Pimedus on magamise aeg.

Valgus on mängimise aeg.

Õöst ja päevast sai esimene päev.

Taevane Isa vaatas ringi. Ta nägi, et polnud taevast.

Ei olnud kohta, kus linnud võiksid lennata; ei kohta, kus pilved

võiksid rännata; ei kohta, kus tähed võiksid öösel paista, ega olnud kohta kuu ega särava päikese jaoks.

Jumal soovis kaunist sinist taevast. Ja Jumal ütles: «Tule, kaunis sinine taevast!» Kohe tuli taevast kõrgele, kõrgele üles.

Ja Jumal ütles: «Tule, pehme tuul! Tule, soe õhk!» Kohe tulid pehme tuul ja soe õhk.

Taevane Isa tegi ilusa sinistaeva ja tuule ja õhu sinule, sest Ta armastab sind. Ta tegi need kõigile. Taevane Isa oli õnnelik.

Talle meeldis kõik tehtu. Ta oli rahul.

Õöst ja päevast sai teine ööpäev.

Jälle vaatas Taevane Isa ringi. Ta nägi, et ei olnud vett ega mulda.

Ei olnud kohta, kus puud võiksid kasvada; ei olnud kohta, kus rohi ja lilled võiksid kasvada.

Ei olnud kohta, kus kalad võiksid ujuda; ei olnud kohta, kus konnad võiksid elada; ei olnud kohta, kus lapsed võiksid suvel sulistada.

Ja Jumal ütles: «Tule vesi! Tule, maa!» Kohe sündis suur võimas meri. Kohe tuli ka maa.

Aga paljas muld ei olnud ilus. See igatses rohtu, lilli, puid.

Ja Jumal ütles: «Tulge, ilusad lilled!» Tule, roheline rohi! Tulge, kõrged puud!» Ja kohe tuli roheline muru ja kaunid puud. Kohe tuli palju ilusaid lilli — punaseid ja kollaseid, valgeid ja siniseid.

Taevane Isa tegi neid ssepärast, et Ta sind armastas. Ta tegi need kõigile.

Taevane Isa oli õnnelik.

Ta oli rahul kõigega, mida Ta sel päeval teinud oli.

Pimedus oli ööks ja valgus oli päevaks.

Õöst ja päevast sai kolmas päev.

Metsloomade paradisiis

Teie, lapsed, olete kindlasti loomaaias elevanti näinud. Aga kui ta teile ootamatult tee peal vastu tuleks?...

Eesti naismisionär Mary Saks-Reinhard, kes töötas kaksikümne kuus aastat oma mehega Aafrikas, jagab oma muljeid «Avatud Kirja» lastenurgas.

«Pikkadel reisidel oli meil võimalus Aafrika maid ja rahvaid ning nende võrratuid metsloomade kuningriike tundma õppida.

Läbime ühe sellise metsloomade paradisi Põhja-Kongos. Nende jälgi on näha kõikjal. Akki peame järjalt pidurdama: vaevalt kolmekümne meetri kaugusel liigub laisalt üle meie tee üks hiigelelevant. Ent veidi kõhedaks muutub meil autos, kui järgmise teekäänaku taga kohtame neljakümne elevanti maiustamas puupungade kallal. Peatume aupaklikus kauguses ja arutleme, kas võime möödasõiduga riskida. Üks suur isaelevant näib olevat pahane, et julgesime õhtusõõgil neid tülitada. Ta lehvitab oma suuri kõrvu, vehib tugeva londiga ja saadab meie poole ähvardavaid köördpilke. Kuna meie paigalt ei liigu, rahuneb ta. Ja siis otsustab kogu elevantikari eemaldueda lähedasse võsastikku. Loetleme nende hulgas kuus väikest poega, üks neist on vaid mõne päeva vanune.

Suured pühvlikarjad, loendamatud gasellid, antiloobid, kitsed ja metssead söövad kõikjal avaras rohtlas. Jõesid ja järved kubisevad krokodillidest ja jõehobudest. Need hiigekoletsed armastavad lesida sooja mudas, ainult ninaots väljas. Viisteist

kuni kaksikümne jõehobu puristavad ühe laia jõe kaldal. Üks suur isend lamab vaid kahekümne meetri kaugusel meie teest.

«Sellest saab toredate võtte!» rõõmustab minu abikaasa. «Laskevalmis» kaameraga hiilib ta ettevaatlikult magavale hiiglasele lähemale. Veel mõni samm — siit saaks pildile terve pooltosinat jõehobu. Akki kargab lamav jõehobu püsti. Nagu välg joo'seb pildistaja auto suunas. Onneks tormab jõehobu vastassuunas ning sulkelduv jõkke.

«Kahju, et mul filmiaparati kaasas polnud, sellest oleks alles toredate pildi saanud!» kahetsen mina.

Meie suurim elamus on siiski just päikese loojudes. Metsaserval mustendavad purpurpunase päikeseloojangu taustal pühvlikarja siluetid. Pikkamisi sõidame neile lähemale, vältides vähimatki müra. Suur ja tugev laiasarveline pühvel seisab karja ees valvurina. Nähes meie sõidukit muutub ta rahutuks ja hakkab tugevate sõrgadega maad kaapima. Närviliseks muutub ka kogu pühvlikari. Valvurpühvel heidab rahutuid pilke karjale, vaatab vihaselt meie poole — ja siis ta ründab meid. Välkkiirelt anname autole tagasikäigu. Lühikese jooksu järel pühvel peatub. Ta on tõelise viha ja jõulisuse kehas. Terve pühvlikari pistab jooksmas, ikka kiiremini ja kiiremini, suuri tolmupilvi üles keerutades. Meie püüame neid loetleda: 100, 200, 300, 450 ja veel enam. Varsti kaovad nad metsa-

tuka taha. Nüüd järgneb karjale ka valvurpühvel.

Tulipunase kettana vajub päike silmapiiri taha. Aafrikale omase kiirusega laskub otsatule rohtlale pimedus. Sõidame oma öökorterisse rohtlaserval, südamed tulvil rõõmu, et võisime nii palju huvitavat näha. Oleme tänulikud Jumalale, et Ta meie palvete kuulamisega on meid kõigil ohtlikel retkeil hoidnud ja kaitsnud.»

MARY SAKS-REINHARD

Kust on pärit need käibefraasid?

1. Kes ei taha tööd teha, ärgu ka söögu.
2. Egiptuse pimedus.
3. Paabeli segadus.
4. Inimene ei ela üksipäinis leivast.
5. Kurnate sääski, aga neelate alla kaameleid.
6. Ära seo kinni härja suud, kui ta pahmast tallab.
7. Kadunud poeg.
8. Kes kaevab augu, langeb ise sinna sisse.
9. Kirjataht suretab, aga Vaim teeb elavaks.
10. Rahaahnus on kõige kurja juur.
11. Töötegi on oma palga väärt.
12. Uhkus on enne langust.
13. Ei ole midagi uut päikese all.
14. Mida süda täis, sellest räägib suu.
15. Kellel on, sellele antakse.
16. Igauht, kes ennast ülendab, alandatakse.
17. Alguses oli Sõna.
18. Tema peab kasvama, aga mina pean kahanema.
19. Juuda suudlus.
20. Müüdi kolmekümne hõbeseeikli eest.
21. Mida te tahate, et inimesed teile teevad, tehke ka neile.

Leidke need tekstid Piiblist ja saatke toimetusele. Lisage ka oma nimi ja aadress.

Võtmemõistus

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
		41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		

1—7 Peaingel. 8—14 Augustinuse ema. 15—23 Jumala Käskude koondkontseptsioon Kristuse esituses. 24—28 Ajalühik. 29—34 Linn, kus asus Jakobi kaev. 35—40 Viiekümnes aasta Vanas Testamendis. 41—45 Kuninga Taaveti residents, millega on võrreldud Jumala Riigi keskust. 46—50 Hinge hingamine.

I — 13 19 11 5 24 1 2 20
6 13 22 24 5 45 1 14 23 — 46
42 43 3 50 48 — 35 9 31 2 24
45 32 44 4 24 36 11 1 — 2 11
20 10 45 20 31 44 34 32 17
40 28 50 — 13 30 8 15 6 13
16 23 13 19 — 31 12 45 1 33

15 42 29 46 25 50 49 — 1 25
38 17 48 —

II — 7 9 10 18 14 — 36 37
29 8 27 33 — 19 22 41 18 17
34 36 37 41 2 7 50 8 8 — 20
27 23 33 29 6 26 — 46 22 32
47 29 41 30 26 47 — 19 22 23
41 30 11 26 —

III — 46 14 20 20 — 49 33 21
39 5 29 47 — 35 36 37 26 47
29 19 36 26 28 19 23 — 17
1 44 42 29 8 — 32 47 34 8 2
1 17 26 9 10 11 — 13 4 12
29 20 37 41 39 20 27 1 14
29 42 20 19 40 50 13 —

I — Jeesuse Kristuse tiitel; Raamatute raamat; Uue Testamendi tõlkija eesti keelde aastal 1715, eesnimega; Piibli tõlkija eesti keelde a. 1739, eesnimega; Taevariigi konstitutsioon; Jumala rahvast maailmast eraldav märk e. tähis; Tüüringi SPA Liidu esimees Saksa DV-st, külastas 1989. a. kevadel Eestit.

II — Jumala sünonüüm; Planeet Maa restauratsioon; Taevariigi pealinn; Kes pärivad Uue Maa?; Prillid nägemaks Jumalat; Vaimulik embrüoloogiline formatsioon;

III — Persona non grata Taevariigis; Saatana tiitel, öeldud Kristuse poolt; Reetlikkuse ülim tipp; Armastuse vastand; Kõigevägevama Jumala suure päeva avadefilee; Planeet Maa utmise kulminatsioonipunkt.

Siberi misjonärid

«Ja sedasama kuningriigi armuõpetust peab kuulutama kõiges maailmas tunnistuseks kõige rahvale ja siis vast tuleb ots.»
(Mt. 24, 14)

1917. aastal siirdus Liisa Lepp koos oma abikaasa, väikese tütreke ja emaga Tallinnast Siberisse. Neid kutsusid sugulased, perekond Teitred, kes elasid Krasnojarskist kakssada kilomeetriit ida pool Tarvastu-nimelises Eesti asunduskülas.

Poliitiline olukord tsaari-Venemaal oli tol ajal väga pingeline. Kõikusi sajanõudeid püsinud dünastiate alusambad. Rong läbis Peterburi just samal päeval, kui algas revolutsioon.

Enam kui sugulaste kutse mõjutas Lepa pere ümberasumist soov kanda adventkuulutust kaugele Siberimaale. Teitred ei olnud just jumalasalgaajad. Kuid poliitika hõivas kõigi meeli jäägitult ja pealegi tundus adventkuulutus neile mingi võõrusõpetusena. Kuigi just antud olukorras oli see kuulutus «Kartke Jumalat ja andke Temale au!...» igati ajakohane.

Kürestil muutus Siber kõige ägedamate võitluste tallermaaks. Külal käisid valgete ja punaste vahel käest kätte. Ei seda osanud õhtul arvata, kelle käes hommikul parajasti võim on. Põletati maju ja tapeti inimesi. Lepad olid plaanisunud endale väikese maja osta. Kuid tervelt aasta ei saanud nad Teitre pere köögist kaugele.

Kord sisenes sinna keegi võõras sõdurisinelis noormees. Ta palus juua ja ütles siis julgustava naeratusega: «Ei teid puutu keegi!»

Leppadele näis ta taevainglina, kes on neile abi tooma saadetud.

Kodusõja käigus hukkusid Teitre peremees, perenaine ja nende täiskasvanud poeg.

Kaheksa aastat elasid Lepad Siberis. Nende südamesoojuses pakutud imepäraste, Jumalast lõpuaja rahvale kingitud kuulutuse vastu ei paistnud keegi huvi tundvat. Igal hingamis-päeval kogunes Lepa pere oma harjumuse kohaselt tagakambri ühisele piibliuurimisele. Siis, see oli just laupäeval, sõitis õuele kaks hoburakendit.

«Tere! Kas siin elavad Jeesuse jüngrid? Meie tulime õiget usku otsima!...»

Lepa Liisal valgusid silmad vett täis.

Külalisteks oli Anna ja Johannes Lodi. Neid juhatas kohale baptistist velsker Nagelmann. Nii sai alguse misjonitöö, mis äratas palju siberieestlasi.

Tulid ajad, mil paljud eesti asunikud pidid oma vastrajatud kodud jätma. Ka Lodid asusid aastatepikkusele rännuteele. See päästis neid sundasumisest Obi soode taha. Enne sõda suri Johannes. Anna tegutses tulihingelise misjonärina. Kümme aastat tuli tal veeta vangilaagris, viis aastat asumisel. Eestisse tagasi jõudsid nii Liisa Lepp kui ka Anna Lodi. Viimase lapsed ja lapselapsed ela-

vad Viljandis, Nad on usklikud. Liisa Lepa tööd aga meenutab see, et mitmedki «venemaa eestlased» üks-teist kohates naljatledes ütlevad: «Meie oleme «lepa võsud!»»

R. VIIRALU

Anna Lodi tütre Eliaga.

SP Adventistide Kuressaare Koguduse väljaanne

Toimetaja VOLDEMAR VIIRALU

Toimetus: 203300 Kuressaare, Piiri 37. Trükipoognaid 0,5. Trükiarv 3000. Tellimuse nr. 2047. «Saarte Trükikoda» Kuressaare, Komandandi l. Hind 40 kop.